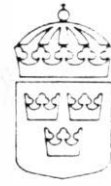

Motion till riksdagen

1989/90:Jo708

av Leif Olsson och Kenth Skårvik (båda fp)

Strandstädning vid havskuster m. m.

Mot.
1989/90
Jo708–715

Nedskräpningen av havskusterna är ett av våra mest iögonenfallande miljöproblem. Västkusten torde i detta avseende vara särskilt illa utsatt, speciellt kustområdena i norra Bohuslän. Havsströmmarna för skräpet till detta område, som av forskarna ses som en sopdepå för nordsjöstaterna.

Undersökningar har visat att nästan allt skräp kommer från andra länder. Mycket dumpas i havet från fartyg och färjor och från oljeutvinningen i Nordsjön. Plast är det dominerande materialet. Det avfall som kommer från den svenska sidan eller från fritidsfolket är av marginell betydelse.

Vid möte med Nordsjöns strandstater 1987 togs nerskräpningen med på dagordningen genom initiativ från den svenska regeringen. Nationerna enades om att fast avfall inte får dumpas i havet. Överenskommelsen synes inte lett till någon förbättring: rapporter talar om att nerskräpningen är oförändrat stor.

Enligt nuvarande bestämmelse är det kommunerna som skall svara för renhållningen, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Några siffror och exempel visar att det är betydande summor som strandkommuner och den bofasta befolkningen oförskyllt drabbas av. Således kostade städningen Bohusläns kommuner 1,5 milj.kr. år 1987. För hela västkusten uppskattas kostnaden år 1988 till 5 milj.kr.

En enskild kommun, Sotenäs, lade 1989 ut 117 000 kronor på strandstädningen – en låg summa med tanke på omfång och kvantiteter skräp som samlades in. Att kostnaden blev så pass låg berodde på ideella insatser från föreningen och skolorna.

Vanligtvis städas stränderna av beredskapsarbetare, vilket innebär att städningen sker under lågkonjunktur. Är arbetsmarknaden god så har man inga beredskapslag att sätta in och då blir skräpet liggande.

Enligt en uppskattning av stiftelsen Västsvenska Fritidsområden skulle det kosta 5 milj.kr. om året att hålla vikar, stränder och badplatser någorlunda rena med vanlig arbetskraft. Stiftelsen som arbetar med naturvård i Västsverige har tillsammans med Kommunförbundet och länsstyrelserna verkat för statligt bidrag till städningen, men utan framgång.

Men det är inte bara skräp i gängse mening som stränderna drabbas av. År 1988 kom att präglas av en miljökatastrof, den omfattande säldöden. Sälår

påträffades döda såväl i havet som vid stränderna. Totalt omhändertogs 1 860 sälar till en kostnad av 1 525 000 kr. Den egentliga kostnaden är mycket högre. Som exempel kan nämnas att miljö- och hälsoskyddsnämndernas eget arbete inte är inräknat.

Tyvärr har regering och riksdag även här sagt nej till kommunernas krav på kostnadsersättning. Vår uppfattning är, liksom berörda lokala organ, länsstyrelser, Kommunförbundets länsavdelning m.fl., att miljökatastrofer, vare sig det gäller nerskräpning av stränder, döda sälar eller liknande händelser, inte är att betrakta som kommunala angelägenheter, utan är en statlig uppgift. Så är det ju vid oljeolyckor, där staten går in efter viss nivå och täcker utgifterna.

De divergerande synsätt som finns idag inom de områden vi berört blottar en konflikt som i sista ändan leder till orättvisor, dvs. samhällsmedborgare som är bosatta inom vissa regioner får stå för kostnader som bör delas lika av alla eller ännu hellre: debiteras de länder varifrån föreningar kommer (i det sistnämnda fallet inte möjligt att förverkliga).

Det bör också läggas till att för många av kommunerna runt landets långa kust gäller restriktioner i syfte att trygga områden för friluftslivets behov. Det innebär att kommunerna går miste om hamnlägen och andra möjligheter till industriell och kommersiell verksamhet. Riksdag och regering har lagt en grön hand över dessa kommuner – och bör då också ta ansvar för att samma kommuner hålls skadeslösa i en samhällsälagd uppgift att trygga förutsättningarna för friluftsliv och turism.

Inför framtida händelser av miljöförorenande karaktär, som vi tyvärr måste räkna med i denna del av världen, talar mycket för att lagstiftningen, som nu lägger renhållningsansvaret på kommunerna, bör revideras i så måtto att den medger generösa bedömningar av krav på kostnadsersättningar från kommuner och regionala organs sida.

Här bör överläggningarna med Kommun- och Landstingsförbund, statliga organ, naturskyddsföreningar m.fl. kunna ge en inledande belysning av hur dessa angelägna frågor skall lösas.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ekonomiskt stöd inom ramen för skatteutjämningsystemet bör utgå till kommuner och berörda organ, som är drabbade av miljöförorenande påverkan varöver de rimligen ej råder,¹⁾

1. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts i syfte att behandla frågor om vad som är en statlig, resp. kommunal, angelägenhet vid miljöföroreningar vid havsstränder,

2. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts i syfte att behandla frågan om kostnadsfördelning mellan staten, regionala organ och primärkommuner.

Mot. 1989/90
Jo708

Stockholm den 15 januari 1990

Leif Olsson (fp)

Kentth Skårvik (fp)